॥ तैत्तिरीय संहिता ॥

॥ द्वितीयः प्रश्नः ॥

॥ तैत्तिरीयसंहितायां पञ्चमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः ॥

सृ॒ष्टो३॒॑ऽभ्ये॑तया॑ भवति॒ सद्व॑त्युप॒तिष्ठ॑ते॒ द्विच॑त्वारिꣳशच्च॥1॥

विष्णु॑मुखा॒ वै दे॒वाश्छन्दो॑भिरि॒माल्लोँ॒कान॑नपज॒य्यम॒भ्य॑जय॒न् यद्वि॑ष्णुक्र॒मान्क्रम॑ते॒ विष्णु॑रे॒व भू॒त्वा यज॑मान॒श्छन्दो॑भिरि॒माल्लोँ॒क ज॑यति॒ विष्णोः॒ क्रमो॑ऽस्यभिमाति॒हेत्या॑ह गाय॒त्री वै पृ॑थि॒वी त्रैष्टु॑भम॒न्तरि॑ख्ष॒म् जाग॑ती॒ द्यौरानु॑ष्टुभी॒र्दिश॒श्छन्दो॑भिरे॒वेमाल्लोँ॒का य॑थापू॒र्वम॒भि ज॑यति प्र॒जाप॑तिर॒ग्निम॑सृजत॒ सो॑ऽस्माथ्सृ॒ष्टः [1]

परा॑ङै॒त्तमे॒तयान्वै॒दक्र॑न्द॒दिति॒ तया॒ वै सो॑ऽग्नेः प्रि॒यं धामावा॑रुन्द्ध॒ यदे॒ताम॒न्वाहा॒ग्नेरे॒वैतया॑ प्रि॒यं धामाव॑ रुन्द्ध ईश्व॒रो वा ए॒ष परा॑ङ्ग्र॒दघो॒ यो वि॑ष्णुक्र॒मान्क्रम॑ते चत॒सृभि॒रा व॑र्तते च॒त्वारि॒ छन्दाꣳ॑सि॒ छन्दाꣳ॑सि॒ खलु॒ वा अ॒ग्नेः प्रि॒या त॒नूः प्रि॒यामे॒वास्य॑ त॒नुव॑म॒भि [2]

प॒र्याव॑र्तते दख्षि॒णा प॒र्याव॑र्तते॒ स्वमे॒व वी॒र्य॑मनु॑

प॒र्यावर्तते॒ तस्मा॒द्दक्षि॒णोऽर्ध॑ आ॒त्मनो॑ वी॒र्यावत्त॒रोऽथो॑ आदि॒त्यस्यै॒वावृ॒तमनु॑ प॒र्यावर्तते॒ शुन॒ःशेप॒माजी॑गर्ति॑ वरु॑णोऽगृह्णा॒त्स ए॒ताव्वाँ॑रु॒णीम॑पश्य॒त्तया॒ वै स आ॒त्मानं॑ वरुणपा॒शाद॑मुञ्च॒द्वरु॑णो॒ वा ए॒तं गृ॑ह्णाति॒ य उ॒खाम्प्र॑तिमु॒ञ्चत॒ उदु॑त्त॒मं व॑रुण॒ पाश॑म॒स्मदित्या॑हा॒त्मान॑मे॒वैतया॑ [3]

व॒रु॒ण॒पा॒शान्मु॑ञ्च॒त्या त्वा॑हार्ष॒मित्या॒हा ह्ये॑न॒ꣳ हर॑ति ध्रु॒वस्ति॒ष्ठावि॑चाचलि॒रित्या॑ह॒ प्रति॑ष्ठित्यै॒ विश॑स्त्वा॒ सर्वा॑ वाञ्छ॒न्त्वित्या॑ह वि॒शैवैन॒ꣳ सम॑र्धयत्य॒स्मिन्रा॒ष्ट्रमधि॑ श्र॒येत्या॑ह रा॒ष्ट्रमे॒वास्मि॑न्ध्रु॒वम॑कर्यं का॒मये॑त रा॒ष्ट्रꣳ स्या॒दिति॒ तम्मन॑सा ध्यायेद्रा॒ष्ट्रमे॒व भ॑वति [4]

अग्रे॑ बृ॒हन्नु॒षसा॑मू॒र्ध्वो अ॑स्था॒दित्या॒हाग्र॑मे॒वैनꣳ॑ समा॒नानां॑ करोति निर्जग्मि॒वान्तम॑स॒ इत्या॑ह॒ तम॑ ए॒वास्मा॒दप॑ हन्ति॒ ज्योति॒षागा॒दित्या॑ह॒ ज्योति॑रे॒वास्मि॑न्दधाति चत॒सृभिः॑ सादयति च॒त्वारि॒ छन्दाꣳ॑सि॒ छन्दो॑भिरे॒वाति॑छन्दसोत्त॒मया॒ वर्ष्म॒ वा ए॒षा छन्द॑सां॒ यदति॑च्छन्दा॒ वर्ष्मै॒वैनꣳ॑ समा॒नानां॑ करोति॒ सद्वती॑ [5]

भ॒व॒ति॒ स॒त्त्वमे॒वैनं॑ गमयति वाथ्स॒प्रेणोप॑ तिष्ठत ए॒तेन॒

वै वंथ्सप्रीभांलन्दनौंऽग्नेः प्रियं धामावांरुन्द्धाग्नेरेवैतेनं प्रियं धामावं रुन्द्ध एकादशम्भंवत्येकधैव यजंमाने वीर्यं दधाति स्तोमेंन वै देवा अस्मिल्लोंक आंर्ध्नुवञ्छन्दोंभिरमुष्मिन्स्तोमंस्येव खलु वा एतद्रूपं यद्वांथ्सप्रम्यद्वांथ्सप्रेणोंपतिष्ठंते [6]

इममेव तेनं लोकमभि जंयति यद्विंष्णुक्रमान्क्रमंतेऽमुमेव तैर्लोकमभि जंयति पूर्वेद्युः प्र क्रांमत्युत्तरेद्युरुपं तिष्ठते तस्माद्योगेऽन्यासाम्प्रजानाम्मनः ख्षेमेऽन्यासान्तस्मांद्यायावरः ख्षेम्यस्यंशे तस्मांद्यायावरः ख्षेम्यमध्यवंस्यति मुष्टी कंरोति वाचं यच्छति यज्ञस्य धृत्यैं॥ [7]

वै विश्वे देवा ज्योतिष्मानपंचिततमौ त्रिवृद्वा आंदित्या द्विचंत्वारिꣳशच्च॥2॥

अन्नंपतेऽन्नंस्य नो देहीत्यांहाग्निर्वा अन्नंपतिः स एवास्मा अन्नम्प्र यंच्छत्यनमीवस्यं शुष्मिण इत्यांहायख्ष्मस्येति वावैतदांह प्र प्रंदातारं तारिष ऊर्जं नो धेहि द्विपदे चतुंष्पद इत्यांहाशिषंमेवैतामा शांस्त उदु त्वा विश्वे देवा इत्यांह प्राणा वै विश्वे देवाः [8]

प्राणैरेवैनमुद्यंच्छतेऽग्ने भरंन्तु चित्तिंभिरित्यांह यस्मां एवैनं चित्तायोद्यच्छंते तेनैवैनꣳ समंर्धयति चतसृभिरा सांदयति

च॒त्वारि॒ छन्दाꣳसि॒ छन्दो॑भिरे॒वाति॑च्छन्दसोत्त॒मया॒ वर्ष्म॒ वा एषा छन्द॑सां॒ यदति॑च्छन्दा॒ वर्ष्मै॒वैनꣳ समा॒नानां॑ करोति॒ सद्वती भवति स॒त्त्वमे॒वैनं॑ गमयति॒ प्रेद॑ग्ने॒ ज्योति॑ष्मान् [9]

या॒हीत्या॑ह॒ ज्योति॑रे॒वास्मि॑न्दधाति त॒नुवा॒ वा एष हि॑नस्ति॒ यꣳ हि॒नस्ति॒ मा हिꣳसीस्त॒नुवा॑ प्र॒जा इत्या॑ह प्र॒जाभ्य॑ ए॒वैनꣳ शमयति॒ रख्षाꣳसि॒ वा ए॒तद्य॒ज्ञꣳ स॑चन्ते॒ यदन॑ उ॒त्सर्ज॒त्यक्र॑न्द॒दित्यन्वा॑ह॒ रख्ष॑सा॒मप॑हत्या॒ अन॑सा वह॒न्त्यप॑चितिमे॒वास्मि॑न्दधाति॒ तस्मा॑दन॒स्वी च॑ र॒थी चाति॑थीना॒मप॑चिततमौ [10]

अप॑चितिमान्भवति॒ य ए॒वं वेद॑ स॒मिधा॒ऽग्निं दु॑वस्य॒तेति॑ घृतानुषि॒क्तामव॑सिते स॒मिध॒मा द॑धाति॒ यथाति॑थय॒ आग॑ताय स॒र्पिष्व॑दाति॒थ्यं क्रि॒यते॑ ता॒दृगे॒व तद्गा॑यत्रि॒या ब्रा॑ह्म॒णस्य॑ गाय॒त्रो हि ब्रा॑ह्म॒णस्त्रि॒ष्टुभा॑ राज॒न्य॑स्य॒ त्रैष्टु॑भो॒ हि रा॑ज॒न्यो॑ऽप्सु भस्म॒ प्र वे॑शयत्य॒प्सुयो॑नि॒र्वा अ॒ग्निः स्वामे॒वैनं॒ योनिं॑ गमयति ति॒सृभि॒ः प्र वे॑शयति त्रि॒वृद्वै [11]

अ॒ग्निर्यावा॑ने॒वाग्निस्तम्प्र॑ति॒ष्ठां ग॑मयति॒ परा॒ वा ए॒षो॑ऽग्निं व॑पति॒ यो॑ऽप्सु भस्म॑ प्रवे॒शय॑ति॒ ज्योति॑ष्मतीभ्या॒मव॑ दधाति॒

ज्योतिरेवास्मिन्दधाति द्वाभ्याम्प्रतिष्ठित्यै परा वा एष प्रजाम्पशून् वपति यौऽप्सु भस्म प्रवेशयति पुनरूर्जा सह रय्येति पुनरुदैति प्रजामेव पशूनात्मन्धत्ते पुनस्त्वादित्याः [12]

रुद्रा वसवः समिन्धतामित्याहैता वा एतं देवता अग्रे समैन्धत ताभिरेवैनꣳ समिन्द्धे बोधा स बोधीत्युप तिष्ठते बोधयत्येवैनन्तस्माथ्सुप्त्वा प्रजाः प्र बुध्यन्ते यथास्थानमुप तिष्ठते तस्माद्यथास्थानम्पशवः पुनरेत्योप तिष्ठन्ते॥ [13]

अध्यवसाययति ह्येतद्विश्वामित्रस्यादधत द्वे लोकस्य लोकेषु सप्तचत्वारिꣳशच्च॥3॥

यावती वै पृथिवी तस्यै यम आधिपत्यम्परीयाय यो वै यमं देवयजनमस्या अनिर्याच्याग्निं चिनुते यमायैनꣳ स चिनुतेऽपेतेत्यध्यवसाययति यममेव देवयजनमस्यै निर्याच्यात्मनेऽग्निं चिनुत इष्वग्रेण वा अस्या अनामृतमिच्छन्तो नाविन्दन्ते देवा एतद्यजुरपश्यन्नपेतेति यदेतेनाध्यवसाययति [14]

अनामृत एवाग्निं चिनुत उद्धन्ति यदेवास्या अमेध्यं तदप हन्त्यपोऽवौख्षति शान्त्यै सिकता नि वपत्येतद्वा

अग्नेर्वैश्वानरस्य रूपꣳ रूपेणैव वैश्वानरमव रुन्द्ध ऊषान्नि वपति पुष्टिर्वा एषा प्रजननं यदूषाः पुष्ट्यामेव प्रजननेऽग्निं चिनुतेऽथो संज्ञान एव संज्ञानꣳ ह्येतत् [15]

पशूनां यदूषा द्यावापृथिवी सहास्तान्ते वियती अब्रूतामस्त्वेव नौ सह यज्ञियमिति यदमुष्या यज्ञियमासीत्तदस्य ऊषा अभवन् यदस्या यज्ञियमासीत्तदमुष्यामदधात्तददश्चन्द्रमसि कृष्णमूषान्निवपन्नदो ध्यायेद्द्यावापृथिव्योरेव यज्ञियेऽग्निं चिनुतेऽयꣳ सो अग्निरिति विश्वामित्रस्य [16]

सूक्तम्भवत्येतेन वै विश्वामित्रोऽग्नेः प्रियं धामावारुन्द्धाग्नेरेवैतेन प्रियं धामाव रुन्द्धे छन्दोभिर्वै देवाः सुवर्गं लोकमायञ्चतस्रः प्राचीरुप दधाति चत्वारि छन्दाꣳसि छन्दोभिरेव तद्यजमानः सुवर्गं लोकमेति तेषाꣳ सुवर्गं लोकं यतां दिशः समवल्लीयन्त ते द्वे पुरस्ताथ्समीची उपादधत द्वे [17]

पश्चाथ्समीची ताभिर्वै ते दिशोऽदꣳहन् यद्वे पुरस्ताथ्समीची उपदधाति द्वे पश्चाथ्समीची दिशां विधृत्या अथो पशवो वै छन्दाꣳसि पशूनेवास्मै समीचो दधात्यष्टावुप दधात्यष्टाख्वरा गायत्री गायत्रोऽग्निर्यावानेवाग्निस्तं

चि॑नुते॒ऽष्टावुप॑ दधात्य॒ष्टाख्ष॑रा गाय॒त्री गा॑य॒त्री सु॑व॒र्गं लो॒कमञ्ज॑सा वेद सुव॒र्गस्य॑ लो॒कस्य॑ [18]

प्रज्ञा॑त्यै॒ त्रयो॑दश लोकम्पृ॒णा उप॑ दधा॒त्येक॑वि॒ꣳशति॒ः सम्प॑द्यन्ते प्रति॒ष्ठा वा ए॑कवि॒ꣳशः प्र॑ति॒ष्ठा गार्ह॑पत्य एकवि॒ꣳशस्यै॒व प्र॑ति॒ष्ठां गार्ह॑पत्य॒मनु॒ प्रति॑ तिष्ठति॒ प्रत्य॒ग्निं चि॑क्या॒नस्ति॑ष्ठति॒ य ए॒वं वेद॒ पञ्च॑चितीकं चिन्वीत प्रथ॒मं चि॑न्वा॒नः पाङ्क्तो॑ य॒ज्ञः पाङ्क्ताः॑ प॒शवो॑ य॒ज्ञमे॒व प॒शूनव॑ रुन्द्धे॒ त्रिचि॑तीकं चिन्वीत द्वि॒तीयं॑ चिन्वा॒नस्त्रय॑ इ॒मे लो॒का ए॒ष्वे॑व लो॒केषु॑ [19]

प्रति॑ तिष्ठ॒त्येक॑चितीकं चिन्वीत तृ॒तीयं॑ चिन्वा॒न ए॑कधा वै सु॑व॒र्गो लो॒क ए॑कवृ॒तै॒व सु॑व॒र्गं लो॒कमे॑ति॒ पुरी॑षेणा॒भ्यू॑हति॒ तस्मा॑न्मा॒ꣳसेनास्थि॑ छ॒न्नन्न दु॒श्चर्मा॑ भवति॒ य ए॒वं वेद॒ पञ्च॒ चित॑यो भवन्ति प॒ञ्चभि॒ः पुरी॑षै॒रभ्यू॑हति॒ दश॒ सम्प॑द्यन्ते॒ दशा॑ख्षरा वि॒राडन्नं॑ वि॒राड्वि॒राज्ये॒वान्नाद्ये॒ प्रति॑ तिष्ठति॥ [20]

ऋ॒तुभि॑रे॒षा परा॑ची॒रुपा॒ष्टाच॑त्वारिꣳशच्च॥4॥

वि वा ए॒तौ द्वि॑षाते॒ यश्च॑ पु॒राग्निर्यश्चो॒खाया॒ꣳ समि॑त॒मिति॑

चतसृभिः सं नि वपति चत्वारि छन्दाꣳसि छन्दाꣳसि खलु वा अग्नेः प्रिया तनूः प्रिययैवैनौ तनुवा सꣳ शास्ति समितमित्याह तस्माद्ब्रह्मणा खत्रꣳ समेति यथसंन्युप्य विहरति तस्माद्ब्रह्मणा खत्रं व्यैत्यृतुभिः [21]

वा एतं दीखयन्ति स ऋतुभिरेव विमुच्यो मातेव पुत्रम्पृथिवी पुरीष्यमित्याहर्तुभिरेवैनं दीखयित्वर्तुभिर्विमुञ्चति वैश्वानर्या शिक्यमा दत्ते स्वदयत्येवैनन्नैर्ऋतीः कृष्णास्तिस्रस्तुषपक्का भवन्ति निर्ऋत्यै वा एतद्भागधेयं यत्तुषा निर्ऋत्यै रूपं कृष्णꣳ रूपेणैव निर्ऋतिं निरवदयत इमां दिशं यन्त्येषा [22]

वै निर्ऋत्यै दिक्स्वायामेव दिशि निर्ऋतिं निरवदयते स्वकृत इरिण उप दधाति प्रदरे वैतद्वै निर्ऋत्या आयतनꣳ स्व एवायतने निर्ऋतिं निरवदयते शिक्यमभ्युप दधाति नैर्ऋतो वै पाशः साखादेवैनं निर्ऋतिपाशान्मुञ्चति तिस्र उप दधाति त्रेधाविहितो वै पुरुषो यावानेव पुरुषस्तस्मान्निर्ऋतिमव यजते परांचीरुप [23]

दधाति परांचीमेवास्मान्निर्ऋतिम्प्र णुदतेऽप्रतीखमा

यन्ति निर्ऋत्या अन्तर्हित्यै मार्जयित्वोप तिष्ठन्ते मेध्यत्वाय गार्हपत्यमुप तिष्ठन्ते निर्ऋतिलोक एव चरित्वा पूता देवलोकमुपावर्तन्त एकयोप तिष्ठन्त एकधैव यजमाने वीर्यं दधति निवेशनः संगमनो वसूनामित्याह प्रजा वै पशवो वसु प्रजयैवैनम्पशुभिः समर्धयन्ति॥ [24]

च भवत्येतावद्वै पुरुषे वीर्यꣳकृष्टश्चाकृष्टश्च दिख्सीता अग्निचिदव पश्वंविꣳशतिश्च॥5॥

पुरुषमात्रेण वि मिमीते यज्ञेन वै पुरुषः सम्मितो यज्ञपुरुषैवैनं वि मिमीते यावान्पुरुष ऊर्ध्वबाहुस्तावान्भवत्येतावद्वै पुरुषे वीर्यवीर्येणैवैनं वि मिमीते पख्षी भवति न ह्यपख्षः पतितुमर्हत्यरत्निना पख्षौ द्राघीयाꣳसौ भवतस्तस्मात्पख्षप्रवयाꣳसि वयाꣳसि व्याममात्रौ पख्षौ च पुच्छं च भवत्येतावद्वै पुरुषे वीर्यम् [25]

वीर्यसम्मितो वेणुना वि मिमीत आग्नेयो वै वेणुः सयोनित्वाय यजुषा युनक्ति यजुषा कृषति व्यावृत्त्यै षड्भिर्वेनं कृषति षड्वा ऋतव ऋतुभिरेवैनं कृषति यद्द्वादशगवेनं संवथ्सरेणैवेयं वा अग्नेरतिदाहादबिभेत्सैतद्द्विगुणमपश्यत्कृष्टं चाकृष्टं च ततो वा इमां नात्यदहद्यत्कृष्टं चाकृष्टं च [26]

भवत्यस्या अनतिदाहाय द्विगुणं त्वा अग्निमुद्यन्तुमर्हतीत्याहु चाकृष्टं च भवत्यग्नेरुद्यत्या एतावन्तो वै पशवो द्विपादश्च चतुष्पादश्च तान् यत्प्राच उथ्सृजेद्रुद्रायापि दध्याद्यद्दक्षिणा पितृभ्यो नि धुवेद्यत्प्रतीचो रक्षाꣳसि हन्युरुदीच उथ्सृजत्येषा वै देवमनुष्याणाꣳ शान्ता दिक् [27]

तामेवैनाननूथ्सृजत्यथो खल्विमां दिशमुथ्सृजत्यसौ वा आदित्यः प्राणः प्राणमेवैनाननूथ्सृजति दक्षिणा पर्यावर्तन्ते स्वमेव वीर्यमनु पर्यावर्तन्ते तस्माद्दक्षिणोऽर्ध आत्मनो वीर्यावत्तरोऽथो आदित्यस्यैवावृतमनु पर्यावर्तन्ते तस्मात्पराञ्चः पशवो वि तिष्ठन्ते प्रत्यञ्च आ वर्तन्ते तिस्रस्तिस्रः सीताः [28]

कृषति त्रिवृतमेव यज्ञमुखे वि यातयत्योषधीर्वपति ब्रह्मणान्नमव रुन्द्धेऽर्केऽर्कश्चीयते चतुर्दशभिर्वपति सप्त ग्राम्या ओषधयः सप्तारण्या उभयीषामवरुद्ध्या अन्नस्यान्नस्य वपत्यन्नस्यान्नस्यावरुद्ध्यै कृष्टे वपति कृष्टे ह्योषधयः प्रतितिष्ठन्त्यनुसीतं वपति प्रजात्यै द्वादशसु सीतासु वपति द्वादश मासाः संवथ्सरः संवथ्सरेणैवास्मा अन्नम्पचति

यदग्निचित् [29]

अनवरुद्धस्याश्नीयादवरुद्धेन व्यृद्ध्येत ये वनस्पतीनाम्फलग्रः प्रोख्षेदनवरुद्धस्यावरुद्ध्यै दिग्भ्यो लोष्टान्थ्समस्यति दिशामेव वीर्यमवरुध्य दिशां वीर्येऽग्निं चिनुते यं द्विष्याद्यत्र स स्यात्तस्यै दिशो लोष्टमा हरेदिषमूर्जमहमित आ ददइतीषमेवोर्जं तस्यै दिशोऽव रुन्द्धे ख्षोधुको भवति यस्तस्यां दिशि भवत्युत्तरवेदिमुप वपत्युत्तरवेद्याꣳ ह्यग्निश्चीयतेऽथो पशवो वा उत्तरवेदिः पशूनेवाव रुन्द्धेऽथो यज्ञपुरुषोऽनन्तरित्यै॥ [30]

इन्द्रः पशुकामस्य भवत्यविशथ्सयोनिर्विꣳशतिश्च॥6॥

अग्ने तव श्रवो वय इति सिकता नि वपत्येतद्वा अग्नेर्वैश्वानरस्य सूक्तꣳ सूक्तेनेव वैश्वानरमव रुन्द्धे षड्भिर्नि वपति षड्वा ऋतवस्सवँथ्सरः सवथ्सरोऽग्निर्वैश्वानरः साख्षादेव वैश्वानरमव रुन्द्धे समुद्रं वै नामैतच्छन्दः समुद्रमनु प्रजाः प्र जायन्ते यदेतेन सिकता निवपति प्रजानाम्प्रजननायेन्द्रः [31]

वृत्राय वज्रम्प्राहरत्स त्रेधा व्यभवथ्स्फ्यस्तृतीयꣳ

रथस्तृतीयं यूपस्तृतीयय्यँऽन्तःशरा अशीर्यन्त ताः शर्करा अभवन्तच्छर्कराणाꣳ शर्करत्वव्वँज्रो वै शर्कराः पशुरग्निर्यच्छर्कराभिरग्निम्परिमिनोति वज्रेणैवास्मै पशून्परि गृह्णाति तस्माद्वज्रेण पशवः परिगृहीतास्तस्माथ्स्थेयानस्थेयसो नोप हरते त्रिसप्ताभिः [32]

पशुकामस्य परि मिनुयात्सप्त वै शीर्षण्याः प्राणाः प्राणाः पशवः प्राणैरेवास्मै पशूनव रुन्द्धे त्रिणवाभि-र्भ्रातृव्यवतस्त्रिवृतमेव वज्रꣳ सम्भृत्य भ्रातृव्याय प्र हरति स्तृत्या अपरिमिताभिः परि मिनुयादपरिमितस्यावरुद्ध्यै यं कामयेतापशुः स्यादित्यपरिमित्य तस्य शर्कराः सिकता व्यूहेदपरिगृहीत एवास्य विषूचीनꣳ रेतः परा सिञ्चत्यपशुरेव भवति [33]

यं कामयेत पशुमान्थ्स्यादिति परिमित्य तस्य शर्कराः सिकता व्यूहेत्परिगृहीत एवास्मै समीचीनꣳ रेतः सिञ्चति पशुमानेव भवति सौम्या व्यूहति सोमो वै रेतोधा रेत एव तद्दधाति गायत्रिया ब्राह्मणस्य गायत्रो हि ब्राह्मणस्त्रिष्टुभा राजन्यस्य त्रैष्टुभो हि राजन्यः शय्युँम्बार्हस्पत्यम्मेधो

नोपा॑नम॒त्सौ॑ऽग्निम्प्रावि॑शत् [34]

सौ॑ऽग्नेः कृष्णो॑ रू॒पं कृ॒त्वोदा॑यत॒ सोऽश्व॒म्प्रावि॑श॒त्सोऽश्व॑स्याव य ए॒व मेधोऽश्व॒म्प्रावि॑श॒त्तमे॒वाव॑ रुन्द्धे प्र॒जाप॑तिना॒ग्निश्चे॑त॒व्य॑ इत्या॑हुः प्राजाप॒त्योऽश्वो॒ यदश्व॑माक्र॒मय॑ति प्र॒जाप॑तिने॒वाग्निं चि॑नुते पुष्करप॒र्णमुप॑ दधाति॒ योनि॒र्वा अ॒ग्नेः पु॑ष्करप॒र्ण॑ꣳ सयो॑निमे॒वाग्निं चि॑नुते॒ऽपाम्पृ॒ष्ठम॒सीत्युप॑ दधात्य॒पां वा ए॒तत्पृ॒ष्ठं यत्पु॑ष्करप॒र्ण॑ꣳ रू॒पेणै॒वैन॒दुप॑ दधाति॥ [35]

वन॒स्पत॑यो दख्षिण॒तो ध॑त्त एन॒न्तस्मा॑दख्ष्ण॒या पश्च॑ च॥7॥

ब्रह्म॑ जज्ञा॒नमिति॑ रु॒क्मम॒मुप॑ दधाति॒ ब्रह्म॑मुखा॒ वै प्र॒जाप॑तिः प्र॒जा अ॑सृजत॒ ब्रह्म॑मुखा ए॒व तत्प्र॒जा यज॑मानः सृजते॒ ब्रह्म॑ जज्ञा॒नमित्या॑ह॒ तस्मा॑द्ब्राह्म॒णो मुख्यो॒ मुख्यो॑ भवति॒ य ए॒वं वेद॑ ब्रह्मवा॒दिनो॑ वदन्ति॒ न पृ॑थि॒व्यां नान्तरि॑ख्षे॒ न दि॒व्य॑ग्निश्चे॑त॒व्य॑ इति॒ यत्पृ॑थि॒व्यां चि॑न्वी॒त पृ॑थि॒वीꣳ शु॒चार्प॑ये॒न्नौष॑धयो॒ न वन॒स्पत॑यः [36]

प्र जा॑येर॒न् यद॒न्तरि॑ख्षे चिन्वी॒तान्तरि॑ख्षꣳ शु॒चार्प॑ये॒न्न वया॑ꣳसि॒ प्र जा॑येर॒न् यद्दि॒वि चि॑न्वी॒त दिव॑ꣳ शु॒चार्प॑ये॒न्न प॒र्जन्यो॑ वर्ष॒द्रु॒क्ममुप॑ दधात्य॒मृतं॒ वै हिर॑ण्यम॒मृत॑ ए॒वाग्निं

चि॑नुते॒ प्रजा॑त्यै हिर॒ण्मय॒म्पुरु॑ष॒मुप॑ दधाति यजमानलो॒कस्य॒ विधृ॑त्यै॒ यदिष्ट॑काया॒ आतृ॑ण्णमनूपद॒ध्यात्प॑शू॒नां च॒ यज॑मानस्य च प्रा॒णमपि॑ दध्याद्दख्षिण॒तः [37]

प्राञ्च॒मुप॑ दधाति दा॒धार॑ यजमानलो॒कन्न प॑शू॒नां च॒ यज॑मानस्य च प्रा॒णमपि॑ दधा॒त्यथो॒ खल्विष्ट॑काया॒ आतृ॑ण्ण॒मनूप॑ दधाति प्रा॒णाना॒मुथ्सृ॑ष्ट्यै द्र॒प्सश्च॑स्क॒न्देत्य॒भि मृ॑शति॒ होत्रा॑स्वे॒वैन॒म्प्रति॑ ष्ठापयति॒ स्रुचा॒वुप॑ दधा॒त्याज्य॑स्य पू॒र्णां का॑र्ष्मर्य॒मयीं॑ द॒ध्नः पू॒र्णामौदु॑म्बरीमि॒यं वै का॑र्ष्मर्य॒मय्य॒सावौ॒ एवोप॑ धत्ते [38]

तू॒ष्णीमुप॑ दधाति॒ न हीमे यजु॒षाप्तु॒मर्ह॑ति॒ दख्षि॑णां कार्ष्मर्य॒मयी॒मुत्त॑रा॒मौदु॑म्बरी॒न्तस्मा॑द॒स्या अ॒सावुत्त॒राज्य॑स्य पू॒र्णां का॑र्ष्मर्य॒मयी॒ब्वँज्रो॒ वा आज्यं॒ वज्रः॑ कार्ष्म॒र्यो॑ वज्रे॑णै॒व य॒ज्ञस्य॑ दख्षिण॒तो रख्षा॒ꣳस्यप॑ हन्ति द॒ध्नः पू॒र्णामौदु॑म्बरीम्प॒शवो॒ वै दध्यूर्गु॑दु॒म्बरः॑ प॒शुष्वे॒वोर्ज॑ं दधाति पू॒र्णे उप॑ दधाति पू॒र्णे ए॒वैनम्॑ [39]

अ॒मुष्मि॑ल्लो॒क उप॑ तिष्ठेते वि॒राज्य॒ग्निश्चे॑त॒व्य॑ इत्या॒हुः स्रुग्वै वि॒राड्यथ्स्रुचा॑वुप॒दधा॑ति वि॒राज्ये॒वाग्निं चि॑नुते

यज्ञमुखेयज्ञमुखे वै क्रियमाणे यज्ञꣳ रक्षाꣳसि जिघाꣳसन्ति यज्ञमुखꣳ रुक्मो यद्रुक्मं व्याघारयति यज्ञमुखादेव रक्षाꣳस्यप हन्ति पञ्चभिर्व्याघारयति पाङ्क्तो यज्ञो यावानेव यज्ञस्तस्माद्रक्षाꣳस्यप हन्त्यख्ष्णया व्याघारयति तस्मादख्ष्णया पशवोऽङ्गानि प्र हरन्ति प्रतिष्ठित्यै॥ [40]

एष वै पशुर्यमसर्पदेष यत्तस्मात्तस्माथ्सप्तविꣳशतिश्च॥8॥

स्वयमातृण्णामुप दधातीयं वै स्वयमातृण्णेमामेवोप धत्तेऽश्वमुप घ्रापयति प्राणमेवास्याँ दधात्यथौ प्राजापत्यो वा अश्वः प्रजापतिनैवाग्निं चिनुते प्रथमेष्टकोपधीयमाना पशूनां च यजमानस्य च प्राणमपि दधाति स्वयमातृण्णा भवति प्राणानामुथ्सृष्ट्या अथो सुवर्गस्य लोकस्यानुख्यात्या अग्नावग्निश्चेतव्य इत्याहुरेष वै [41]

अग्निर्वैश्वानरो यद्ब्राह्मणस्तस्मै प्रथमामिष्टकां यजुष्कृताम्प्र यच्छेत्ताम्ब्राह्मणश्चोप दध्यातामग्नावेव तदग्निं चिनुत ईश्वरो वा एष आर्तिमार्तोर्योऽविद्वानिष्टकामुपदधाति त्रीन् वरान्दद्यात्त्रयो वै प्राणाः प्राणानाꣳ स्पृत्यै द्वावेव देयौ द्वौ

हि प्राणावेक एव देय एको हि प्राणः पशुः [42]

वा एष यदग्निर्न खलु वै पशव आयवसे रमन्ते दूर्वेष्टकामुप दधाति पशूनां धृत्यै द्वाभ्याम्प्रतिष्ठित्यै काण्डात्काण्डात्प्ररोहन्तीत्याह काण्डेनकाण्डेन ह्येषा प्रतितिष्ठत्येवा नो दूर्वे प्र तनु सहस्रेण शतेन चेत्याह साहस्रः प्रजापतिः प्रजापतेराप्त्यै देवलख्ष्मं वै त्र्यालिखिता तामुत्तरलख्ष्माणं देवा उपादधताधरलख्ष्माणमसुरा यम् [43]

कामयेत वसीयान्थ्स्यादित्युत्तरलख्ष्माणं तस्योप दध्याद्वसीयानेव भवति यं कामयेत पापीयान्थ्स्यादित्यधर-लख्ष्माणं तस्योप दध्यादसुरयोनिमेवैनमनु परा भावयति पापीयान्भवति त्र्यालिखिता भवतीमे वै लोका-स्त्र्यालिखितैभ्य एव लोकेभ्यो भ्रातृव्यमन्तरेत्यङ्गिरसः सुवर्गं लोकं यतः पुरोडाशः कूर्मो भूत्वानु प्रासर्पत् [44]

यत्कूर्ममुपदधाति यथा ख्षेत्रविदञ्जसा नयत्येवमेवैनं कूर्मः सुवर्गं लोकमञ्जसा नयति मेधो वा एष पशूनां यत्कूर्मो यत्कूर्ममुपदधाति स्वमेव मेधम्पश्यन्तः पशव

उप॑ तिष्ठन्ते श्मशा॒नं वा ए॒तत्क्रि॑यते॒ यन्मृ॒तानाम्॑ पशू॒नाꣳ शी॒र्षाण्यु॑पधी॒यन्ते॒ यज्जीव॑न्तं कू॒र्ममु॑प॒दधा॑ति॒ तेनाश्म॑शानचिद्वास्तु वा ए॒ष यत् [45]

कू॒र्मो मधु॒ वाता॑ ऋताय॒त इति॑ द॒ध्ना म॑धुमि॒श्रेणा॒भ्य॑नक्ति स्व॒दय॑त्ये॒वैन॑ङ्गा॒म्यवाँ॑ ए॒तदन्नं॒ यद्दध्या॑र॒ण्यम्मधु॒ यद्द॒ध्ना म॑धुमि॒श्रेणा॑भ्य॒नक्त्युभय॒स्याव॑रुद्ध्यै म॒ही द्यौः पृ॑थि॒वी च॑ न॒ इत्या॑हा॒भ्यामे॒वैन॑मुभ॒यतः॒ परि॑ गृह्णाति॒ प्राञ्च॒मुप॑ दधाति॒ सुव॒र्गस्य॑ लो॒कस्य॒ सम॑ष्ट्यै पु॒रस्ता॑त्प्र॒त्यञ्च॒मुप॑ दधाति॒ तस्मा॑त् [46]

पु॒रस्ता॑त्प्र॒त्यञ्चः॑ प॒शवो॒ मेध॒मुप॑ तिष्ठन्ते॒ यो वा अप॑नाभिम॒ग्निं चि॑नु॒ते यज॑मानस्य॒ नाभि॒मनु॒ प्र वि॑शति॒ स ए॑नमीश्व॒रो हिꣳसि॑तोरु॒लूख॑ल॒मुप॑ दधात्ये॒षा वा अ॒ग्नेर्नाभिः॒ सना॑भिमे॒वाग्निं चि॑नु॒तेऽहिꣳसाया॒ औ॑दुम्बरम्भव॒त्यूर्ग्वा उ॑दु॒म्बर॒ ऊर्ज॑मे॒वाव॑ रुन्द्धे मध्य॒त उप॑ दधाति मध्य॒त ए॒वास्मा॒ ऊर्जं॑ दधाति॒ तस्मा॑न्मध्य॒त ऊ॒र्जा भु॑ञ्जत॒ इय॑द्भवति प्र॒जाप॑तिना यज्ञमु॒खेन॒ सम्मि॑त॒मव॑ ह॒न्त्यन्न॑मे॒वाक॑र्वैष्ण॒व्यर्चोप॑ दधाति॒ विष्णु॒र्वै य॒ज्ञो वैष्ण॒वा वन॒स्पत॑यो य॒ज्ञ ए॒व य॒ज्ञम्प्रति॑

ष्ठापयति॥ [47]

ऊनान्तस्योप॑ प्रा॒णास्स्या॒दिति॒ वै प॒शवो॑ रुन्धे॒ चतु॑श्चत्वारिꣳशच्च॥9॥

ए॒षां वा ए॒तल्लो॒कानां॒ ज्योति॒ः सम्भृ॑तं॒ यदु॒खा यदु॒खामु॑प॒दधा॑त्ये॒भ्य ए॒व लो॒केभ्यो॒ ज्योति॒रव॑ रुन्द्धे मध्य॒त उप॑ दधाति मध्य॒त ए॒वास्मै॒ ज्योति॑र्दधाति॒ तस्मा॑न्मध्य॒तो ज्योति॒रुपा॑स्महे॒ सिक॑ताभिः पूरयत्ये॒तद्वा अ॒ग्नेर्वै॑श्वान॒रस्य॑ रू॒पꣳ रू॒पेणै॒व वै॑श्वान॒रमव॑ रुन्द्धे॒ यं का॒मये॑त॒ ख्षोधु॑कः स्या॒दित्यू॒नां तस्योप॑ [48]

द॒ध्या॒त्ख्षोधु॑क ए॒व भ॑वति॒ यं का॒मये॒तानु॑पदस्य॒दन्न॑मद्या॒दिति॑ पू॒र्णां तस्योप॑ दध्या॒दनु॑पदस्य॒देवान्न॑मत्ति स॒हस्रं॒ वै प्रति॒ पुरु॑षः पशू॒नां य॑च्छति स॒हस्र॑म॒न्ये प॒शवो॒ मध्ये॑ पुरुषशी॒र्ष्मुप॑ दधाति सवीर्य॒त्वाया॒खाया॒मपि॑ दधाति प्रति॒ष्ठामे॒वैन॑द्गमयति॒ व्यृ॑द्धं॒ वा ए॒तत्प्रा॒णैर॑मे॒ध्यं यत्पु॑रुषशी॒र्ष्ममृतं॒ खलु॒ वै प्रा॒णाः [49]

अ॒मृत॒ꣳ हिर॑ण्यम्प्रा॒णेषु॑ हिरण्यश॒ल्कान्प्रत्य॑स्यति प्रति॒ष्ठामे॒वैन॑द्गमयि॒त्वा प्रा॒णैः सम॑र्धयति द॒ध्ना म॑धुमि॒श्रेण॑ पूरयति मध॒व्यो॑ऽसा॒नीति॑ शृतात॒ङ्क्ष्येन मेध्य॒त्वाय॑

ग्राम्यं वा एतदन्नं यद्दध्यारण्यम्मधु यद्दध्ना मधुमिश्रेण पूरयत्युभयस्यावरुद्ध्यै पशुशीर्षाण्युप दधाति पशवो वै पशुशीर्षाणि पशूनेवाव रुन्द्धे यं कामयेतापशुः स्यादिति [50]

विषूचीनानि तस्योप दध्याद्विषूच एवास्मात्पशून्दधात्यपशुरेव भवति यं कामयेत पशुमान्थ्स्यादिति समीचीनानि तस्योप दध्यात्समीच एवास्मै पशून्दधाति पशुमानेव भवति पुरस्तात्प्रतीचीनमश्वस्योप दधाति पश्चात्प्राचीनमृषभस्यापशवो वा अन्ये गोअश्वेभ्यः पशवो गोअश्वानेवास्मै समीचो दधात्येतावन्तो वै पशवः [51]

द्विपादश्च चतुष्पादश्च तान् वा एतदग्नौ प्र दधाति यत्पशुशीर्षाण्युपदधात्यमुमारण्यमनु ते दिशामीत्याह ग्राम्येभ्य एव पशुभ्य आरण्यान्पशूञ्छुचमनूथ्सृजति तस्मात्थ्समावत्पशूनाम्प्रजायमानानामारण्याः पशवः कनीयाꣳसः शुचा ह्यृताः सर्पशीर्षमुप दधाति यैव सर्पे त्विषिस्तामेवाव रुन्द्धे [52]

यथ्समीचीनम्पशुशीर्षैरुपदध्याद्ग्राम्यान्पशून्दꣳशुकाः

स्युर्यद्विषूचीनमारण्यान् यजुरेव वदेदव तां त्विषिꣳ रुन्द्धे या सर्पे न ग्राम्यान्पशून् हिनस्ति नारण्यानथो खलूपधेयमेव यदुपदधाति तेन तां त्विषिमव रुन्द्धे या सर्पे यद्यजुर्वदति तेन शान्तम्॥ [53]

पश्चादेताः पुरौऽख्ष्णया कल्पतेऽसंय्यँतम्पश्चंत्रिꣳशच॥10॥

पशुर्वा एष यदग्निर्योनिः खलु वा एषा पशोर्वि क्रियते यत्प्राचीनमैष्टकाद्यजुः क्रियते रेतोऽपस्या अपस्या उप दधाति योनावेव रेतो दधाति पश्चोप दधाति पाङ्क्ताः पशवः पशूनेवास्मै प्र जनयति पश्च दख्षिणतो वज्रो वा अपस्या वज्रेणैव यज्ञस्य दख्षिणतो रख्षाꣳस्यप हन्ति पश्च पश्चात् [54]

प्राचीरुप दधाति पश्चाद्वै प्राचीनꣳ रेतो धीयते पश्चादेवास्मै प्राचीनꣳ रेतो दधाति पश्च पुरस्तात्प्रतीचीरुप दधाति पश्च पश्चात्प्राचीस्तस्मात्प्राचीनꣳ रेतो धीयते प्रतीचीः प्रजा जायन्ते पश्चोत्तरतश्छन्दस्याः पशवो वै छन्दस्याः पशूनेव प्रजाताञ्स्वमायतनमभि पर्यूहत इयं वा अग्नेरतिदाहादबिभेत्सैताः [55]

अ॒प॒स्यां॑ अपश्य॒त्ता उपा॑धत्त॒ ततो॒ वा इ॒मां नात्य॑दह॒द्यद॑प॒स्यां॑ उप॒दधा॑त्य॒स्या अन॑तिदाहायो॒वाच॑ हे॒यमद॒दिथ्स ब्रह्म॒णान्नं॒ यस्यै॒ता उ॑पधी॒यान्ते॒ य उ॑ चैना ए॒वं वेद॒दिति॑ प्राण॒भृत॒ उप॑ दधाति॒ रेत॑स्ये॒व प्रा॒णान्द॑धाति॒ तस्मा॒द्वद॑न्प्रा॒णन्पश्य॑ञ्छृ॒ण्वन्प॒शुर्जा॑यते॒ऽयम्पु॒रः [56]

भुव॒ इति॑ पु॒रस्ता॒दुप॑ दधाति प्रा॒णमे॒वैताभि॑र्दाधारा॒यं द॑क्षि॒णा वि॒श्वक॒र्मेति॑ दक्षिण॒तो मन॑ ए॒वैताभि॑र्दाधारा॒यम्प॒श्चाद्वि॒श्व इति॑ प॒श्चाच्चख्षु॑रे॒वैताभि॑र्दाधारे॒दमु॑त्त॒राथ्सुव॒रित्यु॑त्तर॒तः श्रोत्र॑मे॒वैताभि॑र्दाधारे॒यमु॒परि॑ म॒तिरित्यु॒परि॑ष्टा॒द्वाच॑मे॒वैताभि॑र्दाधार॒ दश॑द॒शोप॑ दधाति सवीर्य॒त्वाया॑ख्ष्ण॒या [57]

उप॑ दधाति॒ तस्मा॑दख्ष्ण॒या प॒शवोऽङ्गा॑नि॒ प्र ह॑रन्ति॒ प्रति॑ष्ठित्यै॒ याः प्राची॒स्ताभि॒र्वसि॑ष्ठ आर्ध्नो॒द्या द॑क्षि॒णा ताभि॑र्भ॒रद्वा॑जो॒ याः प्र॒तीची॒स्ताभि॑र्वि॒श्वामि॑त्रो॒ या उदी॑ची॒स्ताभि॑र्ज॒मद॑ग्नि॒र्या ऊ॒र्ध्वास्ताभि॑र्वि॒श्वक॑र्मा॒ य ए॒वमे॒तासा॒मृद्धिं॒ वेद॒र्ध्नोत्ये॒व य आ॑सामे॒वम्ब॒न्धुतां॒ वेद॒ बन्धु॑मान्भवति॒ य आ॑सामे॒वं क्लृप्तिं॒ वेद॒ कल्प॑ते [58]

अ॒स्मै॒ य आ॑सामे॒वमा॒यत॑नं॒ वेदा॒यत॑नवान्भवति॒ य आ॑सामे॒वम्प्र॑ति॒ष्ठां वेद॒ प्रत्ये॒व ति॑ष्ठति प्राण॒भृत॑ उप॒धाय॑

सं॒यत॒ उप॑ दधाति प्रा॒णाने॒वास्मि॑न्धि॒त्वा सं॒यद्भिः॒ सं य॑च्छति॒ तथ्सं॒यताꣳ॑ संय॒त्त्वमथो॑ प्रा॒ण ए॒वापा॒नं द॑धाति॒ तस्मा॑त्प्राणापा॒नौ सं च॑रतो॒ विषू॑ची॒रुप॑ दधाति॒ तस्मा॒द्विष्व॑ञ्चौ प्राणापा॒नौ यद्वा अ॒ग्नेरस॑य्यँतम् [59]

असु॑वर्ग्यमस्य॒ तथ्सु॑व॒र्ग्योऽग्निर्यथ्स॒य्यँत॑ उप॒दधा॑ति॒ समे॒वैनं॑ यच्छति सुव॒र्ग्यमे॒वाक॒स्त्र्यवि॒र्वयः॑ कृ॒तमया॑ना॒मित्या॑ह॒ वयो॑भिरे॒वाया॒नव॑ रु॒न्द्धेऽयै॒र्वयाꣳ॑सि स॒र्वतो॑ वायु॒मती॑र्भवन्ति॒ तस्मा॑द॒यꣳ स॒र्वतः॑ पवते॥ [60]

नारी॑स्त्रि॒ꣳशच्च॑॥11॥

गा॒य॒त्री त्रि॒ष्टुब्ज॑ग॑त्यनु॒ष्टुक्प॒ङ्क्त्या॑ स॒ह। बृ॒ह॒त्यु॑ष्णिहा॑ क॒कुथ्सू॒चीभिः॑ शिम्यन्तु त्वा। द्वि॒पदा॒ या चतु॑ष्पदा त्रि॒पदा॒ या च॒ षट्प॑दा। सछ॑न्दा॒ या च॒ विच्छ॑न्दाः सू॒चीभिः॑ शिम्यन्तु त्वा। म॒हानाम्नी॑ रे॒वत॑यो॒ विश्वा॒ आशाः॑ प्र॒सूव॑रीः। मेघ्या॑ वि॒द्युतो॒ वाचः॑ सू॒चीभिः॑ शिम्यन्तु त्वा। र॒ज॒ता हरि॑णीः॒ सीसा॒ युजो॑ युज्यन्ते॒ कर्म॑भिः। अश्व॑स्य वा॒जिन॑स्त्व॒चि सू॒चीभिः॑ शिम्यन्तु त्वा। नारीः॑ [61]

ते॒ पत्न॑यो॒ लोम॒ वि चि॑न्वन्तु मनी॒षया॑। दे॒वाना॒म्पत्नी॒र्दिशः॑

सूचीभिः शिम्यन्तु त्वा। कुविदङ्ग यवमन्तो यवं चिद्यथा दान्त्यनुपूर्वं वियूय। इहेहैषां कृणुत भोजनानि ये बर्हिषो नमोवृक्तिं न जग्मुः॥ [62]

विलिष्टत्रिꣳशच्च॥12॥

कस्त्वा छ्यति कस्त्वा वि शास्ति कस्ते गात्राणि शिम्यति। क उ ते शमिता कविः। ऋतवस्त ऋतुधा परुः शमितारो वि शासतु। संवथ्सरस्य धायसा शिमीभिः शिम्यन्तु त्वा। दैव्या अध्वर्यवस्त्वा छ्यन्तु वि च शासतु। गात्राणि पर्वशस्ते शिमाः कृण्वन्तु शिम्यन्तः। अर्धमासाः परूꣳषि ते मासाश्छ्यन्तु शिम्यन्तः। अहोरात्राणि मरुतो विलिष्टं [63]

सूदयन्तु ते। पृथिवी तेऽन्तरिक्षेण वायुश्छिद्रम्भिषज्यतु। द्यौस्ते नखप्रैः सह रूपं कृणोतु साधुया। शं ते परेभ्यो गात्रेभ्यः शमस्त्ववरेभ्यः। शमस्थभ्यो मज्जभ्यः शमु ते तनुवे भुवत्॥ [64]

॥ हरिः ओम्॥ तैत्तिरीयसंहिता पञ्चमकाण्डे तृतीयः प्रश्नः॥

उथ्सन्नयज्ञ इन्द्राग्नी देवा वा अख्षणयास्तोमीयां अग्नेर्भागोऽस्यग्ने जातान्रश्मिरिति नाकसद्विश्छन्दाꣳसि सर्वाभ्यो वृष्टिसनीर्देवासुराः कनीयाꣳसः प्रजापतेरख्षि द्वादश॥12॥ उथ्सन्नयज्ञो देवा वै यस्य

मुख्यवतीर्नाकसद्भिरेवैताभिरष्टाचत्वारिꣳशत्॥48॥ उथ्सन्नयज्ञः सर्वत्वाय॥ हरिः ओम्॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु॥

This PDF was downloaded from http://stotrasamhita.github.io.
GitHub: http://stotrasamhita.github.io | http://github.com/stotrasamhita
Credits: http://stotrasamhita.github.io/about/